

TEK TIRNAKLILARDA EQUİNE SARCOİD OLAYLARI

Nursal Metin* Harun Özer** M. Kemal Çiftçi***

Equine Sarcoid Events In Equides

Summary: *In equides 13 cases of equine sarcoides were investigated macroscopically and microscopically. These cases were obtained from one horse, tree mules and nine donkeys.*

Özet: *Tek tırnaklılarda 13 equine sarcoid olayı makroskopik ve mikroskopik olarak incelendi. Bu olguların biri at, üçü katır ve dokuzu da merkep- te bulundu.*

Giriş

Equine sarcoid; tek tırnaklı hayvanlarda çok sık rastlanan, deri altı dokusunun viral orijinli bir tümörüdür (1,2,3,4,5,6). Katır ve merkeplerde atlardan daha sık görülür. Ancak atların deri tümörlerinin çoğunluğunu oluşturur. Yaş, ırk ve cinsiyetin tümör oluşumunda hiç bir rolü yoktur. İnsanlar ve diğer hayvanların sarcoidleri ile bir ilişkisi olmayıp metastazlar da yapmazlar. Daha çok baş, commissura labiorum, prepitium, bacaklar ve vücudun ventral bölgele- rinde yerleşme eğilimindedirler (1,3,4,6).

Anabilim dalımızda incelenen tek tırnaklı hayvanların tümör- leri içerisinde equine sarcoidin sıklığı bu çalışmanın yapılmasında etkili olmuştur.

Olgunun Tanımı

Çalışma materyalini 1976-1987 tarihleri arasında F.Ü. Vet. Fak. Cerrahi Anabilim Dalı'na gönderilen toplam 36 deri tümö- ründen 13'ü teşkil etmiştir. Alınan örnekler laboratuvarında bilinen klasik işlemlerden geçirildikten sonra Hematoksilen-Eosin ile boyan- dı ve ışık mikroskobunda incelendi.

* Doç.Dr., F.Ü. Vet.Fak. Patoloji Anabilim Dalı, Elazığ.

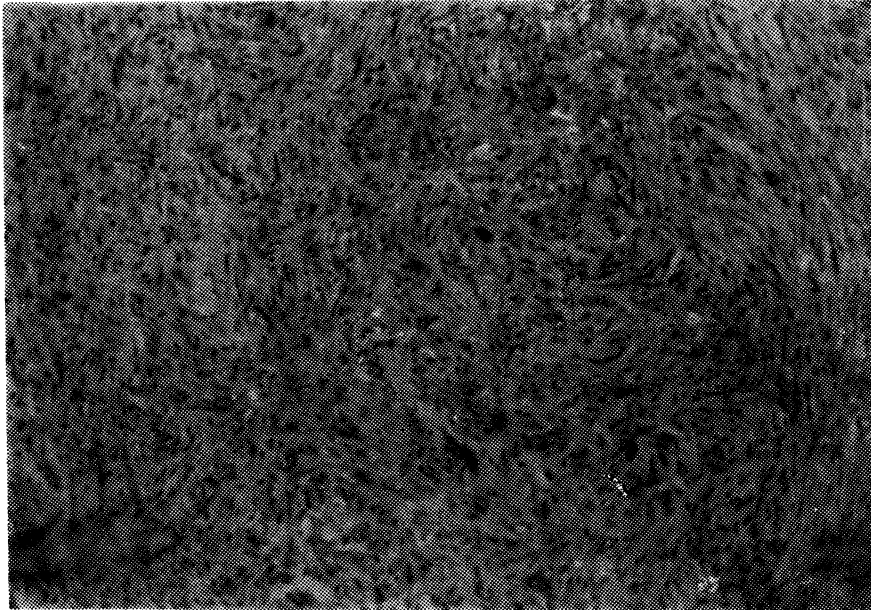
** Yrd.Doç.Dr., F.Ü. Vet.Fak. Patoloji Anabilim Dalı, Elazığ.

*** Yrd.Doç.Dr., S.Ü. Vet.Fak. Patoloji Anabilim Dalı, Konya.

Makroskopik Bulgular: Toplam 13 equine sarcoid olayının 9'u merkep, 3'ü katır ve 1'i de atta görülmüştür. Bu olayların 7'si prepi-tium ve inguinal bölgede 2'si alt ve üst göz kapaklarında, 2'si scapula üzerinde, 1'er tanesi de alt ve üst dudanın iç yüzü ile kulak kaidesinde olmak üzere vücudun değişik bölgelerinde lokalize olmuştur.

Tümörler bir fındıktan - yumruk büyüklüğüne kadar varabilen büyüklükte olup dış yüzleri yer yer enfekte olmuş ve ülserlerle bezenmiştir. Sert kıvamda olup kesit yüzleri grimsi beyaz renkte idi.

Mikroskopik Bulgular: Tümörün bünyesi iğ biçiminde büyük hiperkromatik çekirdekli fibroblastik hücreler ile fibrocyte'lerden oluşmuştur. Bu hücrelerde az miktarda mitotik figür vardı. Tümörü oluşturan hücreler çapraz karışık ve spiraller halinde bir yapı oluşturmuyordu (Resim 1). Bu yapı genellikle dermiste olup bazı yerlerde epidermis içinde dar şeritler halinde görülüyordu. Enfekte olan olaylarda epidermiste yer yer hiperkeratozis, erozyon ve bazen dermis'e kadar inebilen ülserler ve bunların çevresinde yangısel infiltrasyonlara da rastlandı.

Resim 1. Tümörün mikroskopik görünümü (merkep). Hematoksilen-Eosin, 3.3 x 20.
Microscopic appearance of tumour (donkey). H.E., 3.3 x 20.

Tartışma

Tümör, makroskopik olarak tek veya çok sayıda olabildiği gibi, sapsız, ceviz büyüklüğünden yumruk büyüklüğüne kadar değişebilen büyüklükte olabilir. Çoğunlukla ülserli ve kolayca kanayabilen bir

yüzeye sahip olup bu yüzey bazen enfekte de olabilir. Makroskopik olarak dermal veya epidermal bir komponent olduğu, deride acantosis veya hiperkeretosisin bulunduğu yuvarlak veya mekik şeklindeki fibroblastik hücrelerin tümör bünyesini meydana getirdiği bildirilmiştir (1,3,4,5,6,8). Olgularımızdaki equine sarcoidin makroskopik ve mikroskopik görünümüleri literatürdeki bulgulara uygunluk arz etmektedir.

Tek tırnaklı hayvanlarda özellikle de atlarda deri tümörlerinin büyük bir çoğunluğunun equine sarcoid olduğu bildirilmiştir (1,3,4,5,6,8). Bu çalışmada deri tümörlerinin atlarda % 50, katırlarda % 75 ve merkepte % 30'unu equine sarcoidin teşkil ettiği görülmüştür.

Tümörün oluşumunda değişik fikirler ileri sürülmüş, başlangıçta traumaya maruz kalan bölgelerde görülmesi nedeniyle traumanın etkili olduğu ileri sürülmüştür. Daha sonra hayvanlardan hayvana veya bir bölgeden diğer bir bölgeye tümör materyalinin enjekte edilmesi yoluyla nakledilebileceği gösterilmiştir (3,4,5,6,7). Daha sonra yapılan çalışmalarda equine sarcoidden alınan tümör hücrelerinin kültürlerinde bir retro virus izole edilmesi bu tümörün viral orjinli olduğunu göstermiştir (2).

Bu bölgede tek tırnaklı hayvanlarda equine sarcoid olaylarının yüksek oranda bulunuşu özellikle deneysel çalışmaların yapılmasını da zorunlu kılar.

Literatür

1. **Anonima.** (1974). *Bulletin of World Health Organisation Geneve.* 50, 1-2, 102-109.
2. **Cheevers, W.P.** (1982). *Isolation of a retrovirus from cultured equine sarcoid tumor cells.* Am. Journal Vet. Res. 43, 5, 804-805.
3. **Jones, T.C. and Hunt, R.D.** (1983). *"Veterinary Pathology"*. 5 th ed., Lea Febiger, Philadelphia.
4. **Jubb, K.V.F. and Kennedy, P.C.** (1970). *"Pathology of Domestic animals"*. Vol. 3, 2 nd ed., Academic press, New York.
5. **Miller, R.I. and Lampbell, R.S.F.** (1982). *A survey of granulomatous and neoplastic disease of equine skin in North Queensland.* Australian Vet. J., 59, 2, 33-37.
6. **Moulton, J.E.** (1978). *"Tumours in Domestic Animals"*. 2 nd ed., University of California Press, London.
7. **Webster, C.J. and Webster, J.M.** (1985). *Treatment of equine sarcoids with BCG.* Vet. Rec. 116, 131-132.
8. **Williams, I.F., Heatan, A. and Mc Culogh, K.G.** (1982). *Connective tissue composition of the equine sarcoid.* Equine Vet. J., 14, 4, 305-310.